MÜTEFERRİKA

Kitabiyat Dergisi Yaz 2010/1 • ISSN 1300-6479

37

• Serhat BOZKURT • Bahattin DEMİR •
Fatmagül DEMİREL • Haluk Harun DUMAN •
• Mehmet ERGÜN • Orhan KIZILDEMİR •
• Uğur KULECİ • Resul NARİN • İ. Arda
ODABAŞI • Ekrem SALTIK • Tanju SARI •
• Sir Stanley UNWIN • Erol ÜYEPAZARCI •

B.790

MÜTEFERRİKA

Sayı: 37

Türkiye Diyanet Vakfı
Kütüphanesi
İslâm Araştırmaları Merkezi

EXLIBRIS

MÜTEFERRİKA

Mehmet ERGÜN	3	*Nâzım Hikmet, Sabiha Sertel ve "Resimli Herşey"*
Bahattin DEMİR Serhat BOZKURT	51	*Osmanlı Gazetesi ve Kürtler*
İ. Arda ODABAŞI	83	*Kadın Dergisi (Selanik) Üzerine Bazı Notlar ve Basına Yansıyan İlk Sabatayizm Tartışması*
Erol ÜYEPAZARCI	113	*Sıradışı Bir Çizer: Cemil Cem ve Kendi Adıyla Çıkardığı Mizah Dergisi: "Cem" 1*
Fatmagül DEMİREL	131	*Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Haftalık Mecmua'da Yayınlanan Okuyucu Mektupları*
Hâluk Harun DUMAN	143	*Yanlış Bir Bibliyografi Örneği: Muallim Naci*
Tanju SARI	153	*Bir Dergi Kapağında Leopold Levy*
Ekrem SALTIK	159	*Kitabın Tarihsel ve Kavramsal Evrimi*
Uğur KULECİ	173	*Denizcilik Tarihçesi Orhan Kızıldemir Bibliyografyası*
Orhan KIZILDEMİR	179	*Bandırma Vapuru*
Resül NARİN	185	*The Times'ın Penceresinden 19. Yüzyıl Adapazarı'na Bir Bakış*
Sir Stanley UNWIN *Çev.: P. ALAZ*	193	*Kiralık Kitap*
	199	*Hazine-i Evrak*

Müteferrika Yaz 2010/1, Sayı:37

Fatmagül DEMİREL*

CUMHURİYET'İN İLK YILLARINDA *HAFTALIK MECMUA*'DA YAYINLANAN OKUYUCU MEKTUPLARI

Gazetelerde ve dergilerde yayınlanan okuyucu mektupları sorunlarına çare arayan bireylerin ihtiyaçlarını ve beklentilerini gözler önüne serer. Kişinin içindeki sıkıntı ve sorun binlerce kişi ile paylaşılır ve mektuplarla dertlere derman aranır. Günümüzde, gazetelerdeki okuyucu mektuplarına ayrılan köşeler gittikçe azalıyor. Peki, geçmişte nasıldı? Çok eskiye gitmeye gerek yok. Cumhuriyet'in ilk yıllarında imparatorluğun çocukları, Cumhuriyet'in gençleri olarak gazetelere yazdıkları mektuplarda sorunlarını dile getirmişler. Dolayısıyla dönemin gazete ve dergilerinde yayınlanan okuyucu mektuplarında Cumhuriyet gençliğinin sesini duyabiliriz. Bu yazıda 85 yıl önce insanların neleri merak ettikleri ve neleri dert edindikleri *Haftalık Mecmua*'da yayınlanan ilginç mektup örnekleriyle ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Haftalık Mecmua, 20 Temmuz 1925 tarihinde yayın hayatına başlamıştır.

* Doç. Dr. Yıldız Teknik Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü

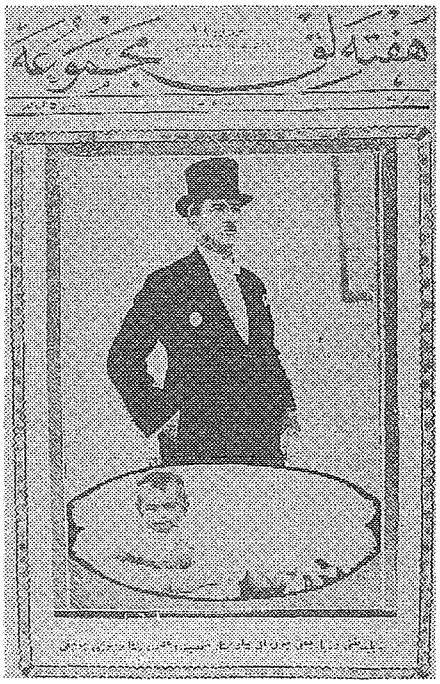

Mecmua'nın yazı işleri müdürü Kemal Salih (Sel) dönemin tanınmış gazetecilerindendir. Zira kendisi *Yeni Gün* ve *Cumhuriyet* gazetelerinde de yazı işleri müdürlüğü yapmıştır.[1] Her hafta pazartesi günleri yayınlanan *Haftalık Mecmua*'nın idarehanesi ise Bâbıâli Caddesinde Kahramanzade Hanındadır. *Haftalık Mecmua*'nın nasıl bir yayın çizgisi olacağı ilk sayısında şöyle özetlenir "Dili tatlı olacak, çıngırak gibi çalacak, nur gibi parlayacak, dereden tepeden bahsedecek, şundan bundan dem vuracak, bülbül gibi ötecek, güneş gibi göz kamaştıracak"[2] Gerçekten de *Haftalık Mecmua* incelendiğinde magazin haberleri ile öne çıkan, bol resimli, eğlendirici hikâyeleri ile okuyucu yormayan bir yayın çizgisinin olduğu görülür. Mecmuada "Karilerimizin suallerine cevap veriyoruz" başlıklı köşede okuyucu mektupları yayınlanır. Bu mektupların içeriği kadar bunlara verilen cevaplar da oldukça dikkat çekicidir. Aslında mektupları okuduğumuzda pek de bir şeyin değişmediği görülmektedir. Evlenmek isteyenler, karşılıksız aşklar, yaşı benden küçük evleneyim mi? Sevdiğim kızı unutmak için ne yapayım? Çıldırasıya seviyorum, eski sevgililerim beni rahatsız ediyor, hiçbir kadını sevemiyorum! Sinema artisti olmak istiyorum gibi insanın değişmez halleri mektuplarda dile gelmiş. Yani *Haftalık Mecmua*'ya gelen mektupların ortak noktası aşk, evlilik ve ilişkiler üzerinedir. *Haftalık Mecmua*, okuyucudan gelecek soruların umumu alakadar eden sorular olmasını ister. Eğer okuyucu sorusuna özel bir cevap isterse, mektubunda beş paralık bir pul göndermesi gerekmektedir. Her ne kadar Mecmua umumu ilgilendiren sorular gönderilmesini istese de, gelen mektuplar genellikle isimlerinin baş harflerini yazan okuyucuların özel sorularından oluşmaktadır. Aşk konulu mektuplarda genellikle aşkını itiraf edemeyen, aşk

[1] *Gazeteciler Cemiyeti ve Kırk Yıl*, Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, 1987, s. 42.
[2] *Haftalık Mecmua*, Nr. 1

acısı çeken ya da sevildiğinden emin olamayan kişiler bu sıkıntılı durumlarına çare bulunmasını isterler. Konya'dan yazan ?.. Sabri imzalı okuyucu Aşkdan nasıl kurtulabilirim? diye sorar: " Gencim, yaşım on altı fakat beni bir ızdırâb yakıyor: Aşk! Allah için söyleyiniz bundan nasıl kurtulunur?" Mektuba verilen cevap ise şöyledir: "Sevgilinizin bulunduğu yerlerden uzaklaşmak onu unutmaya azm etmek ile."[3] Aşk acısını dile getiren bu tür mektupların yanı sıra âşık olamayan ve aşkın buhranlarını yaşamak isteyenler de mektuplarında bunu dile getirirler. İstanbullu 19 yaşındaki genç kızın derdi ise âşık olamaması ve kimseyi sevememesidir. Hatta kendi aşk tarifini de yapar. " Ben öyle aşk istiyorum ki bütün her şeyde her yerde onu görüp onu duyayım. Fakat söyledim ya yapamıyorum. Acaba hiç kimseyi sevemeyecek miyim? Genç kıza şöyle bir cevap verilir: " âşık olanlar aman keşke olmasaydık diye kıvranıp dururken siz olmadığınızdan mı şikâyet ediyorsunuz? Dertsiz baş yok derler doğrudur.? [4] Çorlu'lu Ömer Ziya ise *Haftalık Mecmua*'ya gönderdiği mektubunda, ezelden beri âşık ile maşukun bir türlü cevabını bulamadığı soruyu sorar. "Seviyorum ama seviliyor muyum? Seviyorum sevildiğimden emin değilim. Sevilip sevilmediğimi nasıl anlayabilirim? Cevap ise, "Sevildiğinizden şüphe ettiğinize nazaran, sevilmediğinizi anlamış olacaksınız. O halde ortada mesele yok" şeklindedir.[5]

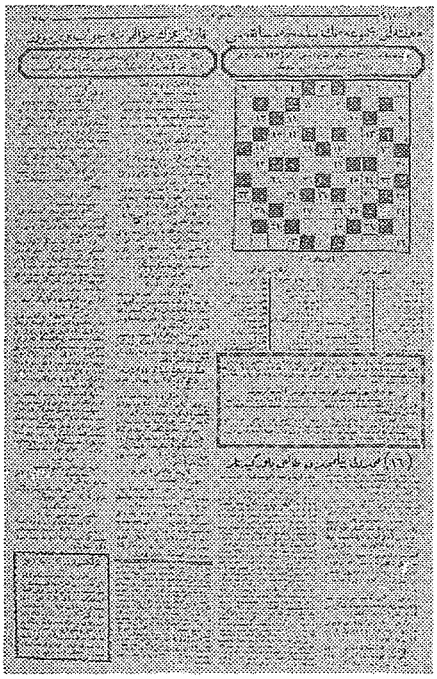

Bazı mektupları okuduğunuzda da tebessüm etmekten kendinizi alıkoyamıyorsunuz. Örneğin "Merkebler anırınca o nazik teraneleri bestelesek, bu nefis ahenge curcuna mı demeli" gibi hayal gücünü zorlayan garip sorular da yer almakta. Bu tür sorulara verilen cevaplar da oldukça eğlenceli. Bu mektuba verilen cevap ise "Bestekârın zevkine kalmış bir şey. Bizim bu derece nazik musikiye pek aklı-

[3] *Haftalık Mecmua*, Nr. 9, 14 Eylül 1925
[4] *Haftalık Mecmua*, Nr, 13, 12 Teşrin-i evvel 1925
[5] *Haftalık Mecmua*, Nr. 15, 26 Teşrin-i evvel 1925

mız ermez" şeklindedir.[6] Aşkını kalbine gömerek unutmaya çalışan sevgilinin mektubuna ise "Aşkınızın hararetini bol miktarda soğuk su içmekle söndürmeye çalışın" şeklinde cevap verilmiş.[7] Bu tür mektuplar karşısında cevaplayan, sinirlendiğini belli eden cevaplar vermekten kaçınmıyor. Konya'dan yazan ismini vermeyen bir okuyucu gözlerinin rengini beğenmediğini bakın nasıl dile getirmiş ve nasıl bir cevap almış: "Mavi gözlülerden delice nefret ediyorum, benim de gözlerim mavi. Bilhassa sevmediğim bir şahsın gözlerine pek benzediği için aylardan beri aynaya bakamıyorum. Kendi yüzüme hasret kaldım. Ne yapayım? Beni bu büyük dertten kurtarabilir misiniz?" Cevap:"Derdiniz hakikaten büyük. Fakat bizden hallini istediğiniz müşkil daha büyük...Düşündük taşındık aynaya bakmak isterseniz fakat gözlerinizi göremezsiniz Bu şerait altında gözlerinize siyah bir gözlük takarak aynaya bakmanızda bir mahzur yokdur. O zaman hem pek sevdiğiniz yüzünüzü görürsünüz hem de hiç sevmediğiniz gözlerinizi görmezsiniz".[8] Yine anlamsız bir soruya ilginç bir örnek de İstanbullu 15 yaşında genç bir kızın mektubudur. "Henüz 15 yaşlarında bir kızım bundan 7-8 ay evvel Galata rıhtımına yanaşan Karadeniz vapurunda oldukça güzel bir genci seviyorum. Acaba o da beni seviyor mu? O gencin fikrini öğrenmek için bunu yazıyorum siz ne dersiniz?" Okuyucuya manalı bir cevap yazılır! "Hiç... sadece güleriz"[9] Eskişehir'den bir okuyucu ise "Burada güzel bir kız seviyorum. O da beni seviyor. Sevdiği halde ancak üç günde bir konuşuyor. Sebebi nedir? Cevap: "Ruhlarla muhabere vasıtalarına mâlik değiliz. Gördüğünüz zaman kendiniz sorup merakınızı hal ediniz."[10] Okuyucu mektuplarını cevaplayan kişinin yazılarındaki üslup daima nasihat verici ve yol gösterici niteliktedir. Fakat bazı anlamsız sorular karşısında sinirlenerek "Başınızın çaresine bakın" veya "Büyü yapın" şeklinde alaycı bir üslup kullanmaktan da kaçınmıyor.

Mektuplarda kadın- erkek ilişkilerinin nasıl yaşandığı ve ilişkilerde ne tür pürüzler çıktığını da anlamak mümkün. Sevgilisinden şüphelendiğini dile getiren bir okuyucunun mektubunda ise bir aldatma hikâyesi karşımıza çıkıyor. Aldanan taraf derdini şöyle dile getirmiş: "Dört seneden beri bir genç ile tanışıyorum. Son zamanlarda bana karşı lakayıd durmasından şüphelenerek bir gün görüşürken cebinden bir kıza ait yazılmış olan bir mektup yakaladım. Bu kızı da tanıyorum. Evli ve

---

[6] *Haftalık Mecmua*, Nr. 67, 25 Teşrin-i evvel 1926
[7] *Haftalık Mecmua*, Nr. 18, 16 Teşrin-i sâni 1925
[8] *Haftalık Mecmua*, Nr. 14, 19 Teşrin-i evvel 1925
[9] *Haftalık Mecmua*, Nr. 104, 11 Temmuz 1927
[10] *Haftalık Mecmua*, Nr. 36, 22 Mart 1926

bir de çocuğu var. Buna karşı ne yapayım. Lütfen cevap veriniz." *Haftalık Mecmua*'nın ilişkiler uzmanı kesin hükmünü verir: "Her şeyden evvel şüphelendiğiniz bir genç ile cebini karıştıracak derecede laubali olmanızı tasvip etmeyiz. En doğru hareket, bu gençle alakanızı kesmekten ibarettir." [11] Sevgilisini öpmeye kalkışan erkek karşılaştığı durumdan şikâyetini dile getirdiği mektubunda şikâyetini genelleştirerek sorar: "Bir kızı seviyorum, geçen gün baş başa kaldık mümânaatına rağmen kendisini öpmek istedim. Kül gibi ağzından çıkan tütün kokusunu duyunca arzum geçti. Kızların tütün içmesi doğru mu? Böyle bir soruya nasıl cevap verilir derseniz?" cevap ise "Umumiyetle doğru olup olmadığını bilmiyoruz. Fakat bahs ettiğiniz hanım arzu etmediği bir buseden bu sayede kurtulmuş olduğuna göre kokunun bazen müessir müdafaa vasıtası hizmeti gördüğüne hükm etmek caizdir."[12]

Haftalık Mecmua'ya Anadolu'nun değişik şehirlerinden mektuplar gelmektedir. Çoğunlukla mektuplar erkeklerden tarafından yazılmaktadır. Fakat kadınların yazdığı mektuplar da hayli ilginç. Bakın erkeklere karşı tepkisini ismini vermeyen İzmirli bir kadın "Erkeksiz memleket arıyorum" başlığı ile neler yazmış? "Erkeksiz memleket arıyorum. Bu haşarı mahlûklardan kurtulmak için ne yapmalıyım?" Cevabı verenin erkek kimliğini öne çıkaran yazı ise oldukça ilginç " Bize kalırsa erkekler de kadınsız memleket arıyor. O fena mahlûklardan kurtulmak için her çareye başvuruyorlar. Fakat nafile biri haşarılığı diğeri de fenalığı ile bu iki cins birbirini incitmekte devam edip gidecektir. Birinin diğerinden şikâyete nasıl hakkı olur?" [13]

Genç yaşta evlenmek isteyenlerin mektupları da oldukça fazla. Bu tür mektuplara verilen cevaplar yoluyla genç yaşta yapılacak evliliklere şiddetle karşı çıkılıyor. Tekirdağ'dan Hilmi imzasıyla yazan okuyucu, mektubunda 13 yaşında mektepli bir kızı çok sevdiğini dile getirir. Fakat sorun kızın yaşının 13 olması değildir! Kızın kendisini sevdiğinden şüphelenmesidir. Dolayısıyla, ne yapması gerektiğini sorar. Mektubun cevabı "Onu rahat bırakınız" başlığı ile verilir. " 13 yaşında zavallı mektepli kızı rahat bırakmaktan münasip bir hareket olamaz."[14] Yine Tekirdağ'dan mektup yazan 13 yaşında genç kızın derdi de aşkıdır. Genç kız içinde bulunduğu ruh halini şöyle ifade eder: "Hayatın ne olduğunu henüz idrak eden 13 yaşlarında bir kızım yalnız bir dileğim var 16 yaşlarında olan sevgilimle evlen-

---

[11] *Haftalık Mecmua*, Nr. 70, 15 Teşrin-i sâni 1926
[12] *Haftalık Mecmua*, Nr. 73, 6 Kânun-ı evvel 1926
[13] *Haftalık Mecmua*, Nr. 112, 5 Eylül 1927
[14] *Haftalık Mecmua*, Nr. 36, 22 Mart 1926

mek! Birbirimizi o kadar seviyoruz ki muhakkak evleneceğiz fakat ailem mutaassıb. Ne yapayım? Onun kimsesi yok. Lisenin üçüncü sınıfındadır. Fikriniz "Genç kızın mektubuna "Şimdilik dersleriniz ile uğraşınız" başlığı ile çok manidar bir cevap verilir. " Sözlerinizden hayatın henüz ne demek olduğunu anlamamış olduğunuz anlaşılıyor. Eğer onu idrak etmiş olsaydınız bu kadar eflatuni ve şairane fikirlerle avunmazdınız. Henüz mini mini çocuklarsınız. Dersleriniz ile meşgul olsanız daha iyi edersiniz"[15] *Haftalık Mecmua*'da bu tür aşk mektuplarına çok sık rastlanır. Özellikle *Haftalık Mecmua* 13-14 yaşındaki kız çocuklarının aşk mektupları yazmasını çok da uygun bulmaz. Bu konu üzerine Mecmua'da "Mini mini aşklar" başlıklı çıkan yazıda mini mini mektepli kızların bu tür aşk mektupları yazmalarının doğru olmadığı anlatılır. Zira kız çocukları geleceğin anneleri olarak yeni nesli yetiştireceklerdir. Dolayısıyla annelerden genç kızların terbiyelerine önem vermeleri ve onları daima kontrol altında tutmaları istenir.[16]

Haftalık Mecmua'ya gelen mektuplarda tabii ki sadece aşk yok. Yeni rejimin yeni uygulamalarından kafası karışan hatta tedirgin olan insanlar mektup yazarak bu uygulamaları anlamaya çalışmışlar. Dolayısıyla, "Latin harflerine geçecek miyiz? Bekârlık vergisi, mezar taşlarına fes ve şapka, İmam Hatip Mekteplerinin geleceği var mıdır?" gibi toplumsal meseleler mektupların konusu olmuş. Örneğin şapka devrimi sonrasında meraklı bir okuyucunun sorusu "Mezar taşlarına fes ve şapka" başlığı ile yayınlanır. "Eskiden mezar taşlarına fes yaparlardı. Şimdi şapka giyiyoruz. O halde mezar taşları bundan sonra ne şekil alacaktır?" Cevap ise, "Mezar taşlarına fes veya şapka resmini yapmak manasız bir şeydir. Mezar taşlarının heykeltıraşlık sanatının yardımıyla daha canlı ve sanatlı bir şekil alması arzu edilecek bir şeydir."[17] *Haftalık Mecmua*'nın ilk sayılarının yayınlandığı yıllarda henüz harf devrimi söz konusu değildir. Fakat Latin harflerinin kabul edileceği söylentisi kamuoyunda tartışılmaya başlamıştır. Bir okuyucu mektubunda "Latin harflerini kabul edecek miyiz" diye sorar. Cevap ise şöyledir: "Latin harflerinin okuyup yazmayı kolaylaştırmak nokta-ı nazarından büyük faydaları vardır. Mesele buna alışmaktadır. Bu da ancak tedrici surette olabilir. Harflerin bir anda kabul edilmesi lazım gelse hepimiz her hangi bir yazıyı heceleyerek okumaya mecbur oluruz. Şimdiki durum Latin harflerinin kabul edileceğini göstermektedir. Ancak bunun için faraza on senelik tedrici bir program yapmak zarureti mevcuttur."[18]

Genç Cumhuriyet'in bekâr gençlerini ise "Bekârlık vergisi" alınacağı söylenti-

---

[15] *Haftalık Mecmua*, Nr. 87, 15 Mart 1927
[16] *Haftalık Mecmua*, Nr, 146, 30 Nisan 1928
[17] *Haftalık Mecmua*, Nr. 39, 12 Nisan 1926
[18] *Haftalık Mecmua*, Nr. 39, 12 Nisan 1926

si oldukça telaşlandırır. Eskişehirli bekâr bir genç kaleme kağıda sarılarak merakını gidermek ister. "Bekârım, çalışkan geleceği parlak bir gencim. Son zamanlarda bekârlardan vergi alınacağı söyleniyor. Burada ne kadar bekâr kız varsa hayata tek gözle bakıyorlar. Evlilik teklifi aldıklarında kocaları olacak zatı soyup soğana çeviriyorlar. Bunlara biraz akıl öğretilse de biz de bu vergiden kurtulsak olmaz mı?" Böyle bir soruya ne cevap verilmiş dersiniz? Soru kadar cevap da ilginç. "Eskişehir kızlarının hayata karşı bir gözlerini yumduklarını ve kocalarını soyup soğana çevirmeye meraklı olduklarını yeni duyuyoruz. Müsaadenizle bu kadar umumi bir hükme inanmayacağız. Elbette iki gözü açık ve soğan merakından âzâde kızlar da vardır. Vergiden kurtulmaya karar vermişseniz. İyice arayınız. Koca bir şehirde elbette istediğiniz gibisi bulunur."[19] Aslında Eskişehirli gencin bekârlık vergisi söylentisinden korkması boşuna değildir. Mektup derginin 25 Kânun-ı sâni 1926 tarihli sayısında yayınlanır. Aradan üç yıl geçtikten sonra bekârlık vergisi söylentisi gerçek olur ve bomba gibi kamuoyunun gündemine düşer. Yozgat mebusu Süleyman Sırrı Bey Meclis'e bekârlık vergisi alınması yönünde bir öneri getirir. Bekârlık vergisi uzun süre kamuoyunu meşgul etse de tasarıdan öteye geçemez.[20]

Haftalık Mecmua'da yayınlanan okuyucu mektuplarının yanı sıra ilginç haberler de en az okuyucu mektupları kadar ilgi çekicidir. Örneğin Antalya ve civarında "tavuk vergisi alınacakmış" söylentisini yayan bazı kişiler köylünün elindeki tavukları yok bahasına alarak İstanbul'a getirip satmaktadır. Bir başka haberde ise şapka devriminden sonra bazı açıkgözlerin kendilerini "şapka müfettişi" olarak tanıtarak saf Anadolu halkından para cezası tahsil ettiği anlatılmaktadır.[21] Sonuç olarak *Haftalık Mecmua*'da yayınlanan okuyucu mektupları Cumhuriyet'in ilk yıllarının toplumsal ruh halini ve insanların beklentilerini yansıtan niteliktedir. Dolayısıyla bu mektuplar dönemi değerlendirmede önemli ip uçları sunmaktadır. *Haftalık Mecmua*'da yayınlanan bazı ilginç mektuplar şöyledir:

KAZ YAVRULARININ HANGİLERİ ERKEK

Afyon Karahisar'dan İrfan imzasıyla

On adet kazım var. Bu sene yavru çıkardılar. Hangisi erkek hangisi dişidir? Nasıl anlayayım?

Cevap: Bunu şimdiden anlamak kabil değildir. Yavrularınız ancak dört beş ay

---

19 *Haftalık Mecmua*, Nr. 28, 25 Kânun-ı sâni 1926

20 Turan Akkoyun, "Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Bekarlık Vergisi Teşebbüsleri", *Ege Üniversitesi Tarih İncelemeleri Dergisi*, sayı XV, yıl 2000, s. 183-198.

21 *Haftalık Mecmua*, Nr. 66, 18 Teşrin-i evvel 1926, s. 1

olduktan sonra karınlarına basmak suretiyle anlayabilirsiniz. Mamafih bunu da erbabına yaptırmak lazımdır.[22]

İSTANBUL'A GELMEK İSTİYORUM ACABA...

Samsun'dan (kef) (ayın) imzasıyla

İstanbul'a gelmek istiyorum. Beyoğlu?nda oturmak şartıyla bir ayda kaç lira kifayet eder.

Cevap: Eğer aile nezdinde pansiyoner olmak isterseniz (60- 100) otelde kalmak isterseniz (140-200) lira kifayet eder. [23]

CİNS KEDİLERİME NASIL BAKAYIM?

Feneryolu'ndan (Elif) (mim) imzasıyla

Dört tane gayet cins kedim var. Yevmiye yarım okka etle bir akciğer veriyorum. Fakat yine toplanamıyorlar. Acaba ne yapayım?

Cevap: Baytara müracaat ediniz![24]

FORD FABRİKALARINA GİTMEK İSTİYORUM

Feriköy'den Mehmet Salih imzasıyla

Fransızcaya vâkıf İngilizceye âşinayım. Amerika'daki Ford fabrikasına gitmek istiyorum. Hükümet tarafından gönderilemez miyim?

Cevap: İstanbul Ticaret Müdüriyeti'ne müracaat ediniz.[25]

AŞK NEDİR?

Adana'dan (nun) (mim) imzasıyla

Size çok kısa bir sual : Aşk nedir?

Cevap: Muallim Naci lügat kitabında aşkı şöyle tarif ediyor " his edilibde tarif olunamayan bir hal? Muallim Naci bile bu hali tarif edemediğine nazaran sizin bizden bir tarif istemenizi bize karşı perverde eylemekde olduğunuz bir teveccüh eseri telakki ediyoruz. Ve bundan dolayı da zât-ı âlîlerine bilhassa müteşekkiriz.[26]

---

[22] *Haftalık Mecmua*, Nr. 8, 7 Eylül 1925
[23] *Haftalık Mecmua*, Nr. 8, 7 Eylül 1925
[24] *Haftalık Mecmua*, Nr. 9, 14 Eylül 1925
[25] *Haftalık Mecmua*, Nr, 10, 21 Eylül 1925
[26] *Haftalık Mecmua*, Nr. 14, 19 Teşrin-i evvel 1925

SEVMEK VE SEVİLMEK MUHABBETİ

Üsküdar'dan Talat imzasıyla

Hiçbir kızı sevemiyorum ama içimde yine bir dert var. Muhakkak birisini sevmek istiyorum. Bir türlü muvaffak olamıyorum.

Cevap: Sevmek ve sevilmek çalışmak ile olmaz. Kendiliğinden gelir. Sizin sevmemenize sebep anlaşılan sevmek için fazla uğraştığınızdan ileri gelmektedir. Azıcık sevmekle sevilmeğe lakayd kalınız. O zaman bakacaksınız ki hem sevecek hem de sevileceksiniz.[27]

EVLENMEK İSTİYORUM

Ankara'dan Nadir imzasıyla,

26 yaşındayım 100 lira maaşım var. Musiki ve lisana âşina 20 yaşlarında güzel bir hanımla izdivac etmek istiyorum. Fakat kimse olmadığı için böyle bir hanımı nasıl bulayım?

Cevap: Mesele bir arz talep meselesidir. Siz şimdi kendinizi arz ediyorsunuz. Elbette ayda 100 lira maaşı olan 26 yaşında bir genç aramakta olan 20 yaşlarında güzel bir hanım da bu dünyada mevcuttur. Telâkiniz belki yarın belki yarından da yakındır. Bekleyiniz.[28]

BİR YAŞ KÜÇÜĞÜM

(mim) (be) imzasıyla,

Yaşım henüz 16 benden bir yaş büyük sevgilim var. Kendisini çılgınca seviyorum. Birkaç defa ilan-ı aşk ettim. Fakat küçüksün diye red cevabı aldım. Bu vaziyet karşısında ne yapayım?

Cevap: evlenmekten sarf-ı nazar et[29]

HANGİSİNE MALİK OLACAĞIM?

İstanbul'dan Necati imzasıyla,

Fatih civarında Süheyla ve Selime namında iki kızla teşerrüf ettik. İkisini de çok seviyorum. Acaba hangisi ile evleneyim?

Cevap: Hangisi sizinle olmak isterse.[30]

---

[27] *Haftalık Mecmua*, Nr. 19, 23 Teşrin-i sâni 1925
[28] *Haftalık Mecmua*, Nr. 14, 19 Teşrin-i evvel 1925
[29] *Haftalık Mecmua*, Nr. 16, 2 Teşrin-i sâni 1925
[30] *Haftalık Mecmua*, Nr. 69, 8 Teşrin-i sâni 1926

AŞK VE İZZET-İ NEFS

Adana'dan (kef) (şın) imzasıyla,

14, 15 yaşlarında terceme-i haline vâkıf olduğum bir kız tarafından sevildiğimi kat'i olarak öğrendim. Fakat itiraftan çekiniyor. Muhabere ile anlaşmaktan korkuyor. Mamafih bundan maada diğer iki kızın izdivac teklifleri karşısında da kaldım. Tabii güzellik vesaire itibariyle aralarında fark vardır. Fakat birinciye karşı bende de mukabil bir his uyandı. Siz ne dersiniz? Acaba birinciye karşı ben mi aşkımı itiraf edeyim yoksa erkeklik izzet-i nefsini nazar-ı itibara alarak onu mu bekleyeyim?

Cevap: Kadının izzet-i nefsini niçin unutuyorsunuz? Sevgi öyle bir şey ki birbirinizi seviyorsanız bunu gözlerinizden okuyabilirsiniz[31]

TELEFONLA SÖYLEYİNİZ

Edirne'den (elif) (sin) imzasıyla

17 yaşında bir hanım kızı çıldırasıya seviyorum. Onun da bana bir itimad beslediğine eminim. Fakat bir türlü kendisine söyleyemiyorum. Ne yapayım?

Cevap: Anlaşılan karşı karşıya geldiğiniz zaman sıkılıyorsunuz. O halde telefonla söyleyiniz![32]

AŞKDA MUVAFFAKİYYET İÇİN

Bostancı'dan (mim) (cim) imzasıyla

Bostancı'da (sin) isminde bir kız var ben onu seviyorum, fakat bir türlü kendisini sevdiğimi ona söyleyemiyorum. Öyle anlıyorum ki o da beni seviyor.

Cevap: Aşkda en büyük muvaffakiyyet cür'ettedir. Cür'et edemeyen âşıkların aşkları kuvvetli değildir. Siz aşkınızı söyleyip izdivac teklif ediniz. Muhakkak muvaffakiyyet kazanırsınız.[33]

KÜÇÜKSÜNÜZ KANUN EVLENMENİZE MÜSAİD DEĞİLDİR!

(sav) imzasıyla,

Henüz 14 yaşlarında bir kızım orta méktebin birinci sınıfına devam ediyorum. Buna mukabil 17 yaşlarında güzel bir genci seviyorum. O da beni seviyor. Mütemadiyen mektuplaşıyor ve evlenmek istiyoruz. Fakat valideme söyleyemiyorum. Çünkü validem çok mutaassıbdır. Halbuki onun annesi biliyor. Pederlerimiz yok

---

31 *Haftalık Mecmua*, Nr. 69, 8 Teşrin-i sâni 1926
32 *Haftalık Mecmua*, Nr, 41, 26 Nisan 1926
33 *Haftalık Mecmua*, Nr. 80, 24 Kânun-ı sâni, 1927

ki onlara müracaat edelim. Siz ne dersiniz?

Cevap: Yaşınız henüz pek küçüktür. Anneleriniz muvâfakat etse bile Kanun-ı Medenimiz izdivacınıza müsaade etmez. Onun için bir iki sene daha beklemek lazımdır. Bu suretle aşkınız daha ziyade kuvvetlenmiş olur.[34]

SEVDİĞİNİ UNUTMAK İSTİYOR

Samsun'dan (mim) (sin) imzasıyla

Bir çok sebeplerden dolayı sevdiğim kızı unutmak istiyorum. Fakat bir türlü muvaffak olamıyorum. Kendimi intihar edecek dereceye getiriyorum. Bana lûtfen bir çare bulunuz. Yani sevdiğim kızı unutmak için ne yapayım. Eğer bunun kolayını bulursanız bana hayatımı kazandırmış olacaksınız.

Cevap: Bir başkasını sevmeye başlayınız.[35]

GÜZEL VE GÜRBÜZ KIZLAR MÜSABAKASI

Ortaköy'den Jale Bedi imzasıyla

Boy, sıklet ve güzellik itibariyle 14 yaşından 20 yaşına kadar olan güzel ve gürbüz kızlar arasında bir müsâbaka açamaz mısınız?

Cevap: Fikriniz güzel ama bizdeki aile hayatı henüz hanım kızlarımızın ekseriyetinin böyle müsâbakalara iştirakine manidir.[36]

ŞOFÖRLÜĞE HEVESİM VAR

Erzurum'dan (elif) Necati imzasıyla

Şoförlüğe son derece hevesim var. Bir otomobil acentasını idare etmek istiyorum. Ne derece tahsil etmek lazımdır. Lisan mecburiyeti var mıdır?

Cevap: Şoförlük öğrenmek için İstanbul'da Taksim'de bir şoförlük mektebi mevcuddur. Burada dört ay zarfında sanat öğretilmektedir. Dersleri takip edebilmek için ilk mektep tahsili kâfidir. Otomobil acentası idare etmek bir sermaye meselesidir. İstanbul'da otomobil acentalarıyla temas ederseniz bu hususdaki şerâiti öğrenebilirsiniz.[37]

---

[34] *Haftalık Mecmua*, Nr. 86, 7 Mart 1927
[35] *Haftalık Mecmua*, Nr. 91, 11 Nisan 1927
[36] *Haftalık Mecmua*, Nr. 91, 11 Nisan 1927
[37] *Haftalık Mecmua*, Nr. 145, 23 Nisan 1928